

1. NÁRODOHOSPODÁŘSKÝ VÝZNAM CHOVU SKOTU

Doc.Ing.Jiří Žižlavský, CSc.

1.1.	Postavení chovu skotu ve světě	7
1.2.	Význam chovu skotu v podmínkách ČSSR	8
1.3.	Rozvoj chovu skotu v ČSSR v posledním období	10
1.4.	Perspektivní úkoly rozvoje chovu skotu v ČSSR	12

2. MLÉČNÁ UŽITKOVOST SKOTU

Doc.Ing.Jindřich Kahoun, CSc.

2.1.	Nutriční hodnota mléka	13
2.2.	Produkce mléka v ČSSR a ve světě	16
2.3.	MLÉČNÁ ŽLÁZA, sekrece a ejekce mléka	22
2.3.1.	Vývin a struktura mléčné žlázy	22
2.3.2.	Tvarové vlastnosti vemene	23
2.3.3.	Sekrece mléka	25
2.3.4.	Reflex vypuzování mléka	26
2.3.5.	Vlastní dojení	27
2.4.	Hodnocení mléčné užitkovosti	29
2.5.	Změna produkce mléka v průběhu laktace	31
2.5.1.	Tvar laktační křivky a jeho hodnocení	31
2.5.2.	Vlivy působící na tvar laktační křivky	33
2.6.	Faktory působící na produkci mléka	35
2.6.1.	Plemenná příslušnost	36
2.6.2.	Systém plemenitby	37
2.6.3.	Kontrola užitkovosti	38
2.6.4.	Exteriér	38
2.6.5.	Živá hmotnost a velikost dojnice	39
2.6.6.	Věk jalovice při prvním otelení	41
2.6.7.	Věk dojnice a pořadí laktace	42
2.6.8.	Obnova stáda	44
2.6.9.	Pohlavní cyklus	46
2.6.10.	Březost a stání na sucho	48
2.6.11.	Porod a poporodní komplikace	49
2.6.12.	Mezidobí a servis period	50
2.6.13.	Výživa krav	51
2.6.14.	Sezónnost mléčné produkce	52
2.6.15.	Stadium laktace	53
2.6.16.	Dojení	53
2.6.17.	Klima	54
2.6.18.	Zdravotní stav	55
2.6.19.	Lidský faktor	55
2.6.20.	Jiné vlivy	55

3. MASNÁ UŽITKOVOST

Doc.Ing.Jindřich Kahoun, CSc.

3.1.	Nutriční hodnota masa	57
3.2.	Produkce jatečného skotu v ČSSR a ve světě	58
3.3.	Růst skotu ve vztahu k jatečné hodnotě	59
3.3.1.	Složení přírůstku a růst svaloviny	63
3.3.2.	Růstová intenzita	64
3.3.3.	Růstová kapacita a optimální porážková hmotnost	66
3.3.4.	Vlivy působící na růst	67
3.4.	Zušlechťování masné užitkovosti	67
3.4.1.	Dědivost a genetické korelace	69
3.4.2.	Šlechtění výkrmnosti	70
3.4.3.	Kvantitativní a kvalitativní zlepšování jatečné hodnoty	71
3.5.	Hodnocení masné užitkovosti	71
3.5.1.	Hodnocení výkrmových schopností	71
3.5.2.	Všeobecné hodnocení jatečného skotu	73
3.5.3.	Zařazování jatečného skotu do jakostních tříd	75
3.5.4.	Hodnocení hovězího a telecího masa	76
3.5.4.1.	Jatečná výtěžnost	76
3.5.4.2.	Složení jatečného těla	77
3.5.4.3.	Kvalitativní vlastnosti masa	79

3.6.	Význam plemene a užitkového typu pro produkci hovězího masa.....	80
3.6.1.	Exploatace žirných plemen skotu	80
3.6.2.	Vhodnost dojných plemen skotu pro výrobu masa	81
3.6.3.	Úloha plemen s kombinovanou užitkovostí v masné produkci ...	82
3.7.	Faktory působící na produkci masa	87
3.7.1.	Vztah mezi masnou a mléčnou užitkovostí	87
3.7.2.	Užitkový typ	88
3.7.3.	Exteriér	88
3.7.4.	Živá hmotnost a věk zvířat	88
3.7.5.	Pohlaví vykrmovaného skotu	89
3.7.6.	Plodnost krav	90
3.7.7.	Porod a první období po narození	90
3.7.8.	Odchov telat	91
3.7.9.	Výživa žirného skotu	91
3.7.10.	Nakrmenost jatečných zvířat	93
3.7.11.	Ztráty živé hmotnosti při přepravě	95
3.7.12.	Sezonnost masné produkce	95
3.7.13.	Stájové klima	96
3.7.14.	Zdravotní stav	96
3.7.15.	Jiné vlivy	97

4. PLEMENA A UŽITKOVÉ TYPY SKOTU

Doc.Ing.Jaroslav Mikšík, CSc.

4.1.	Význam plemene a užitkového typu	96
4.2.	Charakteristika významných plemen	100
4.2.1.	Mléčná plemena	100
	Holštýnsko fríské plemeno	100
	Ayrshirské plemeno	100
	Jerseyské plemeno	100
	Guernseyské plemeno	100
	Angelnský červený skot	100
	Britské fríské plemeno	100
	Brown-Swiss.....	100
	Jaroslavský skot	100
	Červený stepní skot	100
4.2.2.	Plemena s kombinovanou užitkovostí	100
4.2.2.1.	Skupina plemen horského strakatého skotu	100
	Švýcarský strakatý skot	
	- simentálský	100
	Německý strakatý skot	100
	Rakouský strakatý skot	100
	Montbeliardský skot	100
	Východofrancouzské červené	100
	Abodánský skot	100
	Maďarské strakaté plemeno	100
	Simentálský skot chovaný v SSSR	100
	Český strakatý skot	100
	Slovenský strakatý skot	100
4.2.2.2.	Skupina plemen černostrakatých nížinných chovaných v Evropě	100
	Holandsko-fríské plemeno	100
	Britské fríské plemeno	100
	Německé černostrakaté plemeno	110
	Dánský černostrakatý skot	110
	Francouzské fríské černostrakaté plemeno	110
	Německé černostrakaté nížinné chované v NDR	110
	Polské nížinné černostrakaté plemeno	110
	Černostrakatý skot chovaný v SSSR	110
4.2.2.3.	Skupina plemen červenostrakatých nížinných.....	110
	Maas-rýn-ijselský skot	110
	Německý nížinný červenostrakatý skot	110
4.2.2.4.	Alpský hnědý a šedý skot	110
	Švýcarský hnědý skot	110
	Rakouský hnědý skot	110
	Německý hnědý skot	110
	Rakouské šedé	110
	Hnědý skot v SSSR	110

	4.2.2.5. Pincgavský skot	115
	4.2.2.6. Švédský černobílý skot	115
	4.2.2.7. Dánský červený skot	116
4.2.3.	Skupina masných plemen	116
	Hereford	116
	Shorthornský skot	117
	Aberdeen-anguské plemeno	118
	Charolaiský skot	118
	Limousinský skot	119
	Akvitánský plavý skot	119
	Maine-anjouský skot	120
	Středobelgický a hornobelgický skot	120
	Chianský skot	120
	Piemontský skot	121
	Marchiginský skot	121
	Romagnonský skot	121
	Kalmycký skot	122
	Kazašský bělohlavý skot	122
	Brahmanský skot	122
	Santa Gertrudis	122
	Beefmasterský skot	122
	Branguský skot	123
	Charbrayský skot	123
4.3.	Vývoj chovu skotu a uznaná plemena v ČSSR	123
	4.3.1. Vývoj chovu skotu v ČSR	123
	4.3.2. České strakaté plemeno	124
	4.3.3. Černostrakatý skot chovaný v ČSR	126
	4.3.4. Vývoj chovu skotu a uznaná plemena v SSR	128
	4.3.4.1. Vývoj chovu skotu v SSR	128
	4.3.4.2. Slovenský strakatý skot	129
	4.3.4.3. Slovenské pincgavské plemeno	130
4.4.	Využití plemen skotu a metody plemenitby pro vytváření perspektivních užitkových typů v podmínkách ČSSR	131
	4.4.1. Čistokrevná plemenitba a zušlechťovací křížení českého strakatého skotu v ČSR	132
	4.4.2. Převodné křížení s černostrakatým nížinným skotem v ČSR ..	134
	4.4.3. Užitkové křížení s černostrakatým skotem v ČSR	134
	4.4.4. Čistokrevná plemenitba a zušlechťovací křížení u slovenského strakatého a slovenského pincgavského plemene	135
	4.4.5. Mléčná populace skotu v SSR	136
	4.4.6. Masné užitkové typy k produkci jatečného skotu v ČSSR	136
5.	PLEMENÁŘSKÁ OPATŘENÍ V CHOVU SKOTU	
	Doc.Ing.Jiří Žižlavský, CSc.	
5.1.	Zjišťování vlastní užitkovosti zvířat	138
	5.1.1. Kontrola mléčné užitkovosti skotu	138
	5.1.2. Kontrola kvality odchovu skotu	146
	5.1.3. Zkoušky růstové schopnosti býků	149
5.2.	Hodnocení dojitelnosti	149
5.3.	Kontrola dědičnosti plemenných býků	153
	5.3.1. Kontrola dědičnosti mléčné užitkovosti	154
	5.3.2. Kontrola dědičnosti dojitelnosti	161
	5.3.3. Kontrola dědičnosti růstu jalovic	163
	5.3.4. Kontrola dědičnosti masné užitkovosti	163
	5.3.5. Kontrola dědičnosti býků podle posouzení zevnějšku a zdraví potomstva	166
5.4.	Hodnocení plemenného skotu	166
	5.4.1. Hodnocení skotu podle původu	166
	5.4.2. Hodnocení skotu podle bočního příbuzenstva	167
	5.4.3. Hodnocení skotu podle zevnějšku	168
	5.4.4. Hodnocení skotu podle vlastní užitkovosti	169
5.5.	Plemenářské programy	172
	5.5.1. Šlechtitelské programy	172
	5.5.2. Selekční programy	172
	5.5.3. Hybridizační programy	177
5.6.	Některá další plemenářská opatření u organizace plemenářské služby v ČSSR	178
	5.6.1. Organizace připravaování býků v ČSR	178
	5.6.2. Plemenné knihy skotu	180

5.6.3.	Šlechtitelské chovy skotu	180
5.6.4.	Ostatní chovy skotu	183
5.6.5.	Prodej, nákup a přehlídky potomstva	183

6. VELKOVÝROBNÍ TECHNOLOGIE V CHOVU SKOTU

Doc.Ing.Jiří Žižlavský, CSc.

6.1.	Význam zavádění velkovýrobních technologií v chovu skotu.....	185
6.2.	Podmínky nutné pro zavádění velkovýrobní technologie	186
6.3.	Uplatňování optimálních koncentrací v chovu skotu	186
6.3.1.	Optimální koncentrace v chovu krav	187
6.3.2.	Optimální koncentrace v odchovu telat	187
6.3.3.	Optimální koncentrace v odchovu jalovic	187
6.3.4.	Optimální koncentrace ve výkrmu skotu	188
6.4.	Organizační začlenění kategorií skotu v podmínkách velkovýroby	188
6.4.1.	Organizační začlenění chovu krav	188
6.4.2.	Organizační začlenění odchovu telat	189
6.4.3.	Organizační začlenění odchovu jalovic	189
6.4.4.	Organizační začlenění výkrmu skotu	190

7. TECHNOLOGIE CHOVU KRAV

Doc.Ing.Jiří Žižlavský, CSc.

7.1.	Technika chovu krav v jednotlivých fázích mezidobí	190
7.1.1.	Chov krav v období stání na sucho	190
7.1.2.	Chov krav v porodně a krátce po otelení	191
7.1.3.	Chov krav v období reprodukčním	192
7.1.4.	Chov krav v období produkčním	192
7.2.	Zásady skupinového chovu krav	193
7.3.	Selekce ve stádě krav	194
7.4.	Chov krav bez tržní produkce mléka	195
7.4.1.	Chov krav masného plemene	196
7.4.2.	Chov krav kombinovaného, resp.mléčného užitkového typu	196
7.4.3.	Chov krav bez tržní produkce mléka při uplatnění skupinového ustájení	197
7.4.4.	Chov krav bez tržní produkce mléka při uplatnění individuálního ustájení	198
7.5.	Etologické a sociologické poznatky v chovu krav	198
7.5.1.	Etologický režim krav	198
7.5.2.	Sociologie v chovu skotu	200
7.6.	Systémy ustájení krav	200
7.6.1.	Vazné ustájení krav	200
7.6.2.	Fixované ustájení krav	201
7.6.3.	Volné ustájení krav	201
7.6.3.1.	Boxové ustájení	202
7.6.3.2.	Ploché stlané kotce	203
7.7.	Mikroklima ve stájích pro krávy	204
7.8.	Zootechnické požadavky na strojní linky v technologických systémech chovu krav	205
7.8.1.	Krmné linky	205
7.8.2.	Linky podestýlané a odklizu chlévské mrvy, příp.výkalů	205
7.8.3.	Linky dojení	206
7.9.	Výsledky chovu krav ve velkokapacitních provozech	207
7.10.	Provozněorganizační řád velkokapacitního kravína	208

8. TECHNOLOGIE ODCHOVU TELAT

Doc.Ing.Jiří Žižlavský, CSc.

8.1.	Období mléčné a rostlinné výživy	210
8.2.	Usměrnování intenzity růstu telat	212
8.3.	Zootechnická opatření při odchovu telat	213
8.4.	Etologické poznatky u telat	214
8.5.	Systémy ustájení telat	216
8.5.1.	Období mléčné výživy	216

10.7.	Výsledky velkokapacitních výkrmů mladého skotu	248
10.8.	Perspektivní trendy technologií výkrmu skotu	248
10.8.1.	Kapacita výkrmů	249
10.8.2.	Perspektivní technologické systémy	250
10.9.	Technologie výkrmu krav	250
	SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY	251